

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande

Minister
Wille Valve

Föredragande

Socialvårdsbyråchef
Maj-Len Österlund

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 47

Begäran om uppgifter om utveckling
av kommunernas äldreomsorg.

ÅLR 2018/2012

57 S2

Landskapsregeringen konstaterar utgående från tillgänglig statistik (bilagd) att kommunernas utveckling av äldreomsorgen inte motsvarar de av landskapsregeringen fastställda servicemålen och de mål som uppställs i lagförslaget om tjänster för äldre samt i lagförslag till kommunstrukturreform.

Servicemål

I Slutrapport från arbetsgruppen med uppdrag att utreda äldreomsorgen (Landskapsregeringen, 2006) konstateras bl.a. att en förutsättning för att minst 90 % av 75 år fyllda ska kunna bo kvar i sitt eget hem är att kommunerna prioriterar förebyggande åtgärder inom äldreomsorgen. I linje med detta gav landskapsregeringen år 2010 i "Kvalitetsrekommendation angående tjänster för äldre" servicemål för 75 år och äldre beträffande möjligheten att bo kvar hemma (minst 90 %), för omsorg på effektiviserat serviceboende (5-6 %) och på institutionsnivå (3 %).

Kommande förändringar

År 2011 publicerade landskapsregeringens socialvårdsbyrå en utredning kring socialvårdens utveckling på Åland. Utredningen ramade in ett antal övergripande utmaningar som socialvården på Åland då stod inför. Utmaningarna är relevanta även i dag och omfattar bl.a. den demografiska utvecklingen, en ökande finansieringsproblematik vilken stärker kraven på effektiv resursanvändning, rekrytering av tillräcklig och behörig personal och att tyngdpunkten i socialvården flyttas mot bl.a. förebyggande och tidiga insatser.

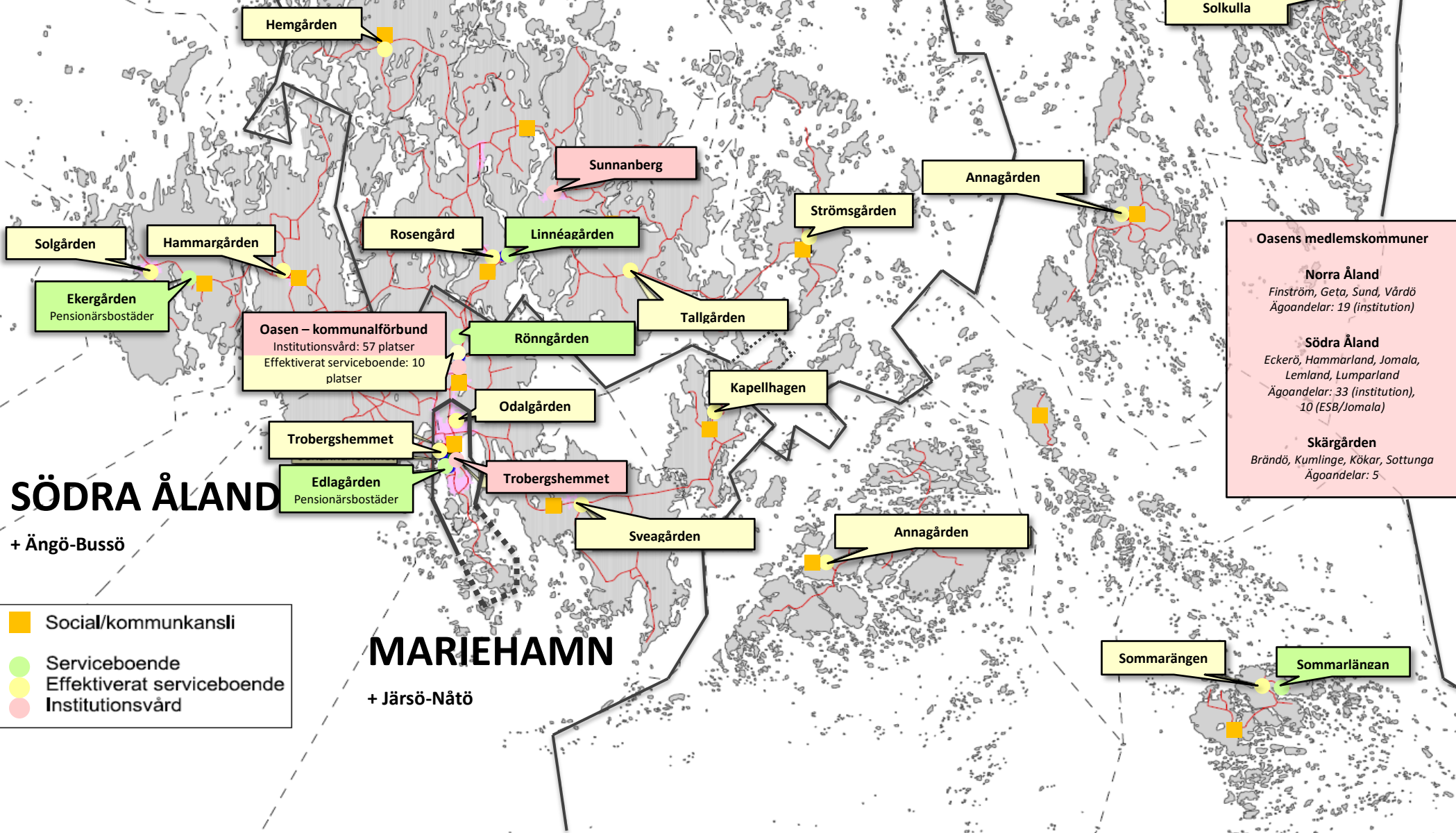
I det underlag till lagförslag om stärkande av funktionsförmågan och social- och hälsovårdstjänster för äldre som lämnats till lagberedning ingår att en äldre persons servicebehov ska kunna tillhandahållas genom långvarig institutionsvård enbart om det finns medicinskt motiverade skäl eller skäl relaterade till klient- eller patientsäkerheten.

Detta förväntas minska behovet av institutionsvård med upp till 2 procentenheter. Samtidigt skulle andelen inom intensifierat serviceboende öka med nästan en procentenhet, den andel som omfattas av regelbunden hemvård med över en procentenhet och den andel som omfattas av stödet för närståendevård med en procentenhet. Därtill föreslås i 21 § i lagförslag till kommunstrukturreform på Åland att behörigheten begränsas för myndigheterna i de kommuner som omfattas av reformen att besluta i sådana principiella, nya eller vittomfattande ärenden där beslutsfattandet ska anses höra till den nya kommunen. Kommunerna får inte besluta i ärenden som skulle ha betydande verkningar och som är bindande för de nya kommunerna och i vilka ett beslut skulle strida mot syftet med reformen av kommunstrukturen. Nödvändiga beslut av verkställande natur får fattas och även i övrigt får kommunerna sköta sina uppgifter i anslutning till kommunens förvaltning på samma sätt som tidigare fram till att kommunerna går samman.

Landskapsregeringen begär nu att kommunerna senast den 15 maj 2018 inkommer med svar på hur kommunerna avser utveckla sin äldreomsorg så att den motsvarar servicemålen och den kommande lagstiftningen som nämns ovan.

NORRA ÅLAND

SKÄRGÅRDEN

Oasen – kommunalförbund
 Institutionsvård: 57 platser
 Effektiviserat serviceboende: 10 platser

Oasens medlemskommuner

Norra Åland
 Finström, Geta, Sund, Vårdö
 Ägoandelar: 19 (institution)

Södra Åland
 Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland
 Ägoandelar: 33 (institution), 10 (ESB/Jomala)

Skärgården
 Brändö, Kumlinge, Kökar, Sottunga
 Ägoandelar: 5

SÖDRA ÅLAND

+ Ängö-Bussö

MARIEHAMN

+ Järsö-Nåtö

- Social/kommunkansli
- Serviceboende
- Effektiviserat serviceboende
- Institutionsvård

Norra Åland – nuläge

Finström, Geta, Sund, Saltvik, Vårdö

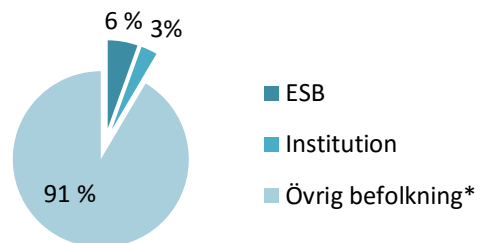
Antal invånare: 6 377

Antal invånare 75 år och över: 628

Norra Åland				
Antal 75+	628			
Landskapsregeringens servicemål	Fördelning i dag			
Antal institution	19	3,0 %	43	6,7 %
Antal ESB	35	5,5 %	63	10,0 %

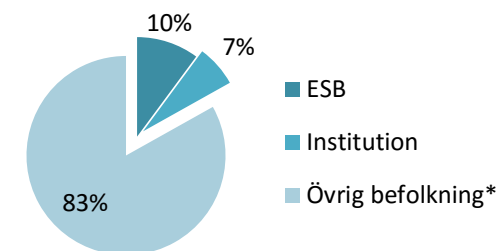
Landskapsregeringens servicemål

(Kvalitetsrekommendation tjänster för äldre, 2010)

Fördelning i dag

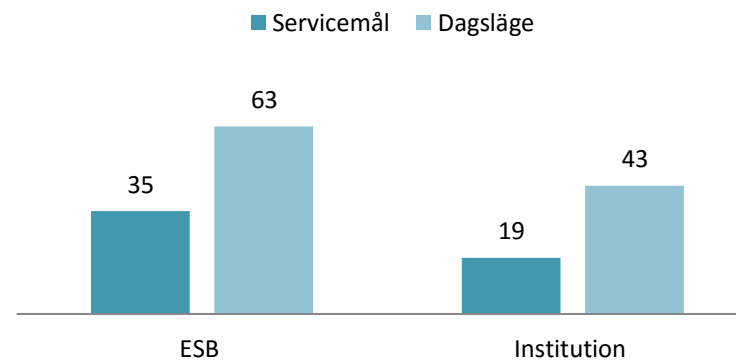
(ÅSUB:s befolkningsstatistik, 2016)

Namn	Status	Antal platser
Hemgården (Geta)	Effektiverat serviceboende	9
Rosengård (Finström)	Effektiverat serviceboende	10 (9 rum, 1 periodrum)
Linnéagården (Finström)	Serviceboende	6 lägenheter
Sunnanberg (Saltvik)	Institutionsvård	24
Tallgården (Sund)	Effektiverat serviceboende	25 vårdplatser
Strömögården (Vårdö)	Effektiverat serviceboende	19 (12 lägenheter, 6 rum, 1 periodrum)
(Oasen)	Institutionsvård	Ägoandelar: 19

Jämförelse antal platser

(platsinformation från respektive kommun)

Södra Åland – nuläge

Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland + Ängö-Bussö

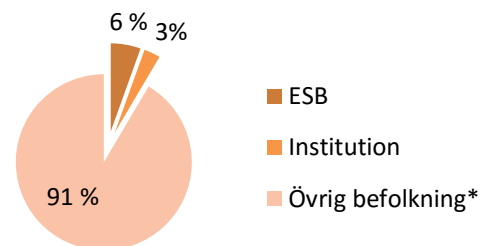
Antal invånare: 9 590

Antal invånare 75 år och över: 631

Södra Åland					
Antal 75+	631				
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag		
Antal institution	19	3,0 %	33	5,2 %	
Antal ESB	35	5,5 %	75	11,9 %	

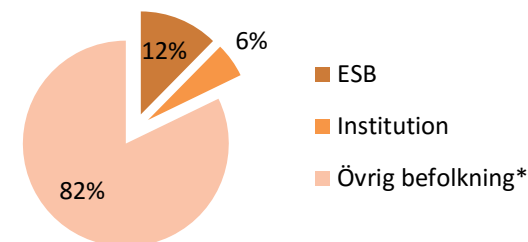
Landskapsregeringens servicemål

(Kvalitetsrekommendation tjänster för äldre, 2010)

Fördelning i dag

(ÅSUB:s befolkningsstatistik, 2016)

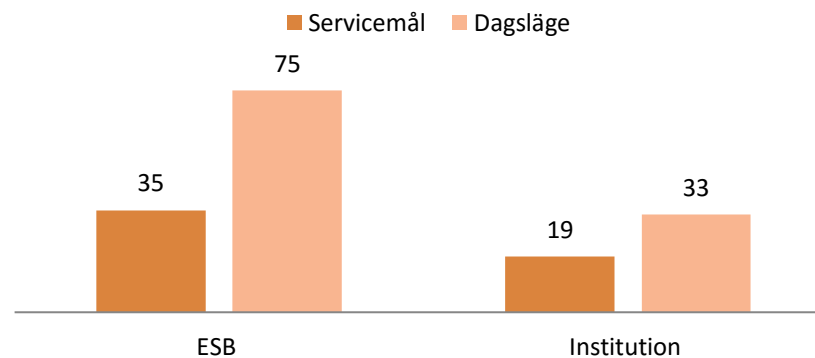

*I kategorin "övrig befolkning" ingår alla personer 75 år och över som bor självständigt hemma eller på serviceboenden/-lägenheter med eller utan stöd av kommunens hemservicetjänster.

Namn	Status	Antal platser
Solgården (Eckerö)	Effektiverat serviceboende	16 (15 rum, 1 periodrum)
Hammargården (Hammarland)	Effektiverat serviceboende	17 (15 rum, 2 periodrum)
Rönngården (Jomala)	Serviceboende	16 lägenheter
Sveagården (Lemland)	Effektiverat serviceboende	22 (11 servicelägenheter, 10 omsorgslägenheter, 1 periodplats)
Kapellhagen (Lumparland)	Effektiverat serviceboende	10 lägenheter
(Oasen)	Institutionsvård	Ägoandelar: 33
	Effektiverat serviceboende	Ägoandelar: 10

Jämförelse antal platser

(platsinformation från respektive kommun)

Mariehamn – nuläge

+Järsö-Nåtö

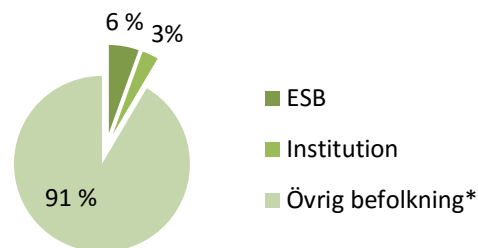
Antal invånare: 11 565

Antal invånare 75 år och över: 2 548

Mariehamn				
Antal 75+	1 085			
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag	
Antal institution	33	3,0 %	52	4,4 %
Antal ESB	60	5,5 %	98	8,2 %

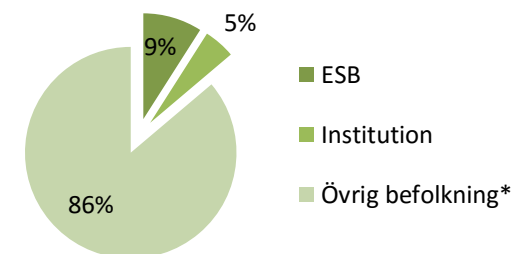
Landskapsregeringens servicemål

(Kvalitetsrekommendation tjänster för äldre, 2010)

Fördelning i dag

(ÅSUB:s befolkningsstatistik, 2016)

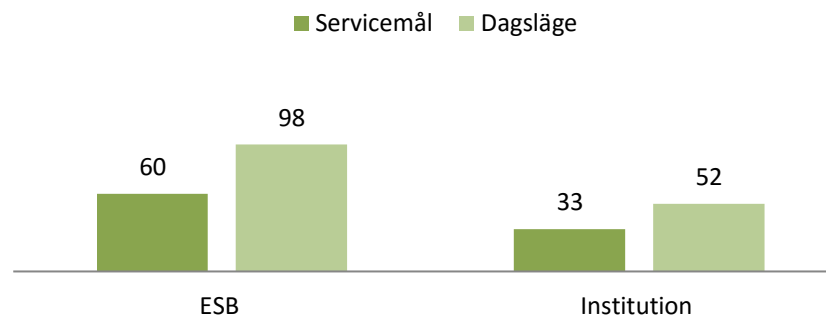

*I kategorin "övrig befolkning" ingår alla personer 75 år och över som bor självständigt hemma eller på serviceboenden/-lägenheter med eller utan stöd av kommunens hemservice-tjänster.

Namn	Status	Antal platser
Trobergshemmet	Institutionsvård	52
	Effektiverat serviceboende	64 (10 korttidsplatser, 54 ESB)
Odalgården	Effektiverat serviceboende	34

Jämförelse antal platser

(platsinformation från respektive kommun)

Skärgården – nuläge

Brändö, Kumlinge, Kökar, Sottunga, Föglö

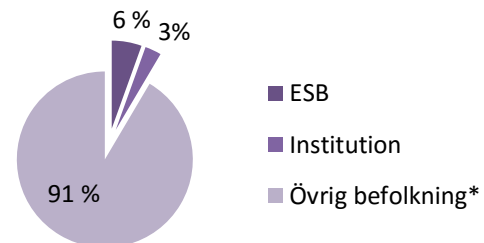
Antal invånare: 1 682

Antal invånare 75 år och över: 242

Skärgården				
Antal 75+	242			
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag	
Antal institution	7	3,0 %	5	2,1 %
Antal ESB	13	5,5 %	55	22,7 %

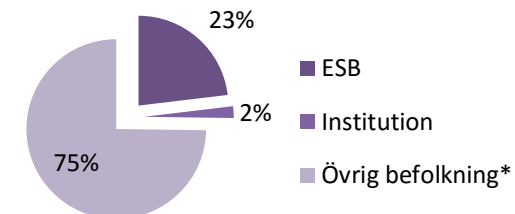
Landskapsregeringens servicemål

(Kvalitetsrekommendation tjänster för äldre, 2010)

Fördelning i dag

(ÅSUB:s befolkningsstatistik, 2016)

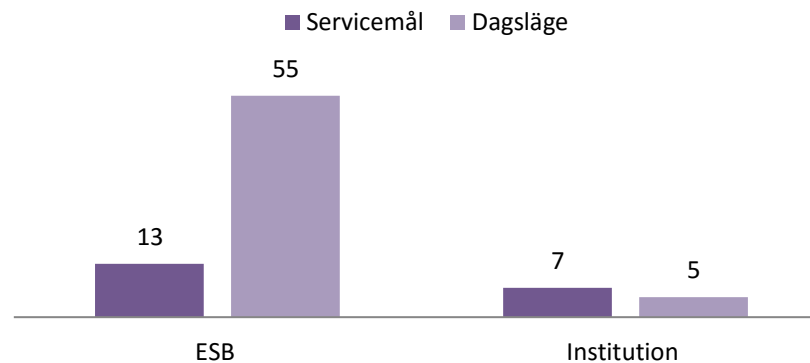

*I kategorin "övrig befolkning" ingår alla personer 75 år och över som bor självständigt hemma eller på serviceboenden/-lägenheter med eller utan stöd av kommunens hemservice/tjänster.

Namn	Status	Antal platser
Annagården (Kumlinge)	Effektiverat serviceboende	12
Solkulla (Brändö)	Effektiverat serviceboende	14
Sommarängen (Kökar)	Effektiverat serviceboende	11 (6 rum, 5 demensvårdplatser)
Sommarlängan (Kökar)	Serviceboende	4 lägenheter
Annagården (Föglö)	Effektiverat serviceboende	18 lägenheter
(Oasen)	Institutionsvård	5

Jämförelse antal platser

(platsinformation från respektive kommun)

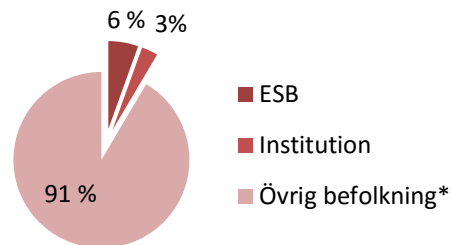

Jämförelse Åland mot resten av Finland

Totalt hela Åland					
Antal 75+	2 586				
Landskapsregeringens servicemål	Fördelning i dag				
Antal institution	78	3,0 %	133	5,1 %	
Antal ESB	142	5,5 %	291	11,3 %	

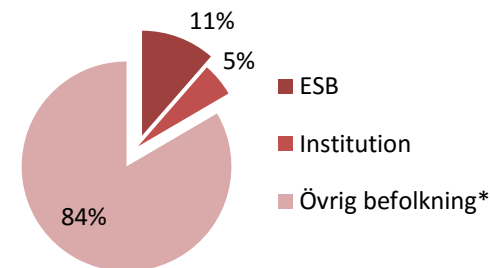
Landskapsregeringens servicemål

(Kvalitetsrekommendation tjänster för äldre, 2010)

Fördelning i dag

(ÅSUB:s befolkningsstatistik, 2016)

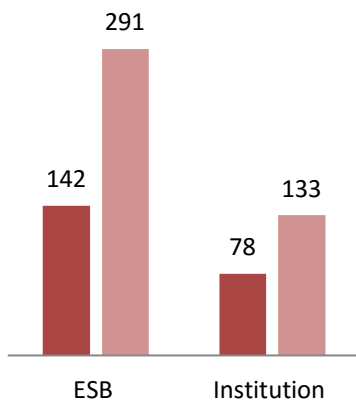

*I kategorin "övrig befolkning" ingår alla personer 75 år och över som bor självständigt hemma eller på serviceboenden/-lägenheter med eller utan stöd av kommunens hemservice/tjänster.

Översikt hela Åland

(platsinformation från respektive kommun)

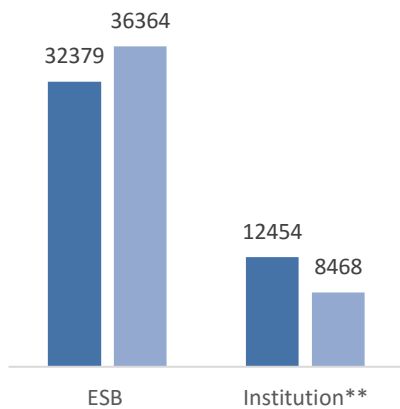
■ Servicemål ■ Dagsläge

Översikt hela Finland

(Servicemål från 2013 års kvalitetsrekommendation [SHM, 2013] och statistik från Sotkanet, 2016)

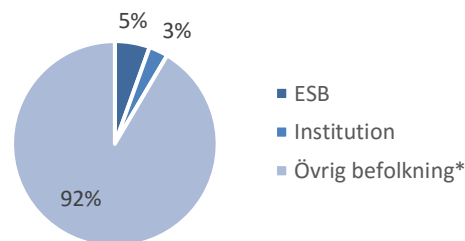
■ Servicemål ■ Dagsläge

** Inom kategorin "institution" ingår i den fastländska statistiken både socialvårdens institutioner (1,4 %) och hälsocentralernas bäddavdelningar (0,3 %)

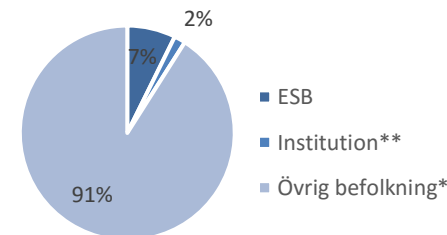
Social- och hälsovårdsministeriets servicemål

(Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen, 2013)

Fördelning i riket i dag

(statistik från Sotkanet, 2016)

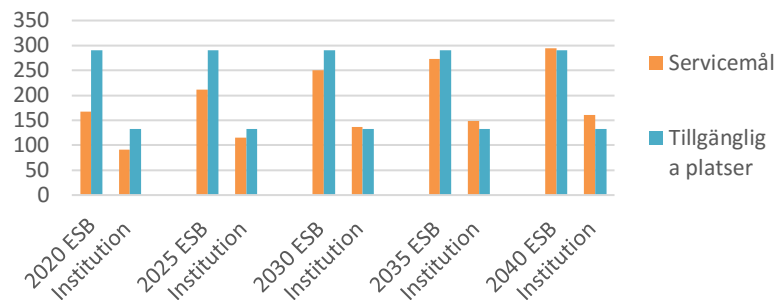

*I kategorin "övrig befolkning" ingår alla personer 75 år och över som bor självständigt hemma eller på serviceboenden/-lägenheter med eller utan stöd av kommunens hemservice/tjänster.

Utvecklingen över tid (→ 2040)

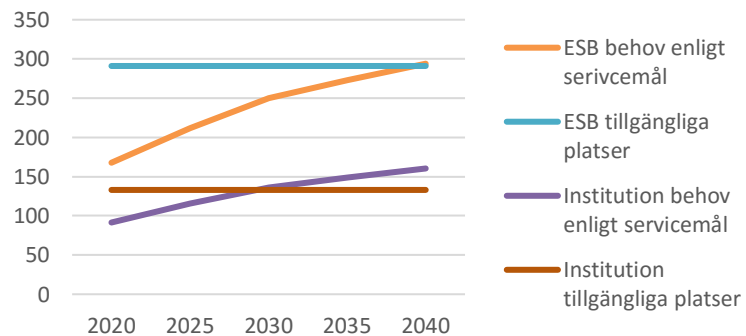
Prognos enligt LR:s servicemål, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 % [5,5 %]; Institution 3 %)

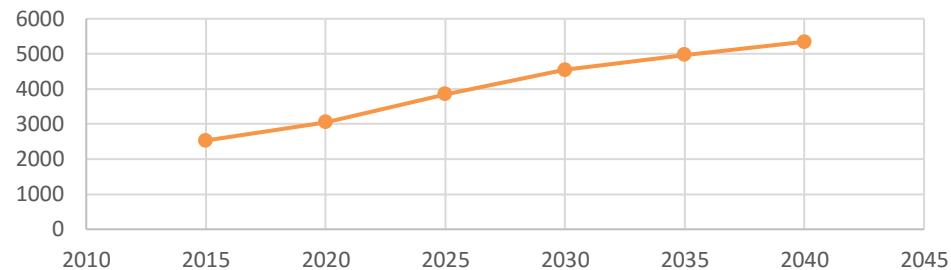
Prognos enligt LR:s servicemål, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 % [5,5 %]; Institution 3 %)

Andel ålänningar 75 år och äldre 2015-2040

(ÅSUB:s befolkningsprognos, 2017)

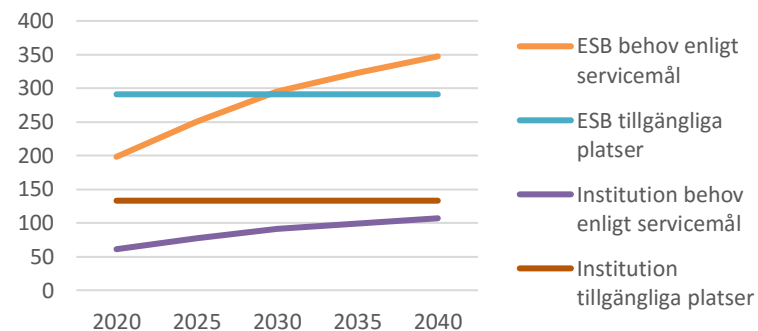
Prognos enligt rikets servicemål, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 6-7 % [6,5 %]; Institution 2 %)

Prognos enligt rikets servicemål, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 6-7 % [6,5 %]; Institution 2 %)

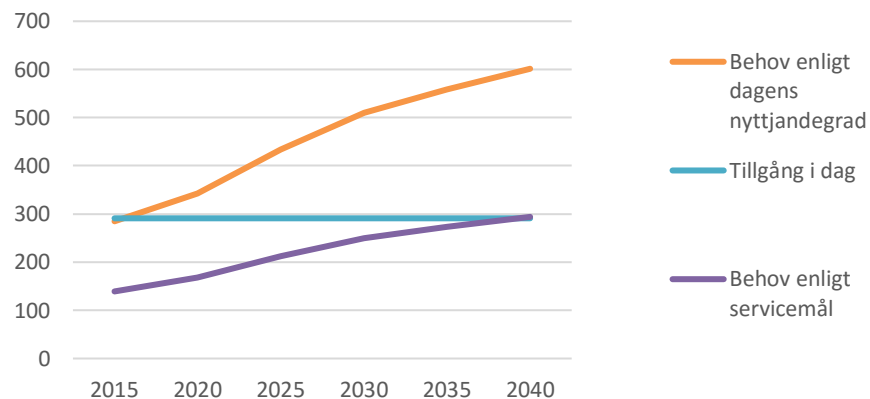
Hela Åland – framtidsprognos

Befolkningsprognos Åland 75+					
År	Hela Åland	Norra	Södra	Mariehamn	Skärgården
2015	2531	609	621	1058	243
2020	3049	703	807	1262	277
2025	3850	850	1058	1604	338
2030	4538	967	1288	1882	401
2035	4966	1061	1447	2016	442
2040	5344	1147	1593	2136	468

Hela Åland					
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag		
Antal institution	78	3,0 %	132	5,1 %	
Antal ESB	142	5,5 %	291	11,3 %	

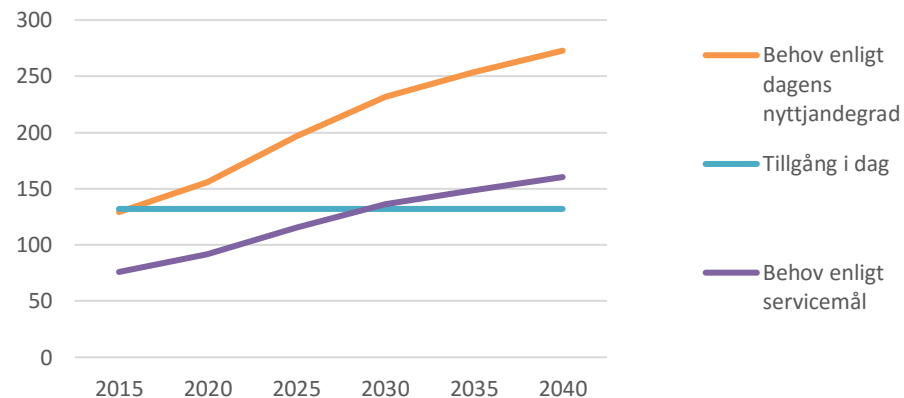
Prognos ESB enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

Prognos INSTITUTION enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

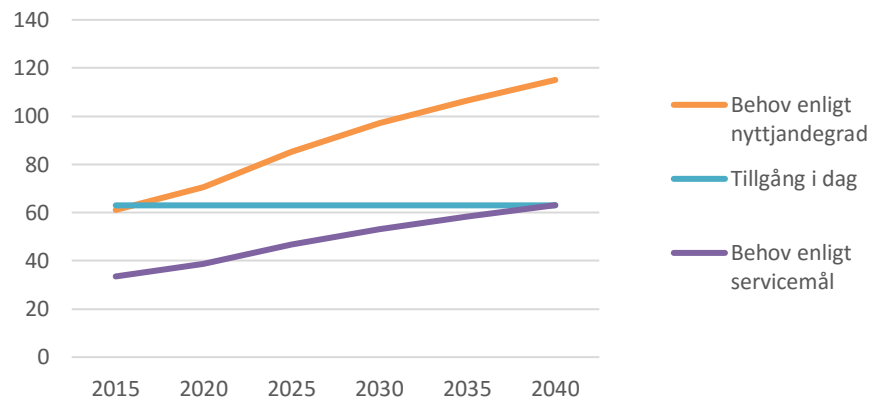
Norra Åland – framtidsprognos

Befolkningsprognos Åland 75+					
År	Hela Åland	Norra	Södra	Mariehamn	Skärgården
2015	2531	609	621	1058	243
2020	3049	703	807	1262	277
2025	3850	850	1058	1604	338
2030	4538	967	1288	1882	401
2035	4966	1061	1447	2016	442
2040	5344	1147	1593	2136	468

Norra Åland				
Landskapsregeringens servicemål	Fördelning i dag			
Antal institution	19	3,0 %	42	6,7 %
Antal ESB	35	5,5 %	63	10,0 %

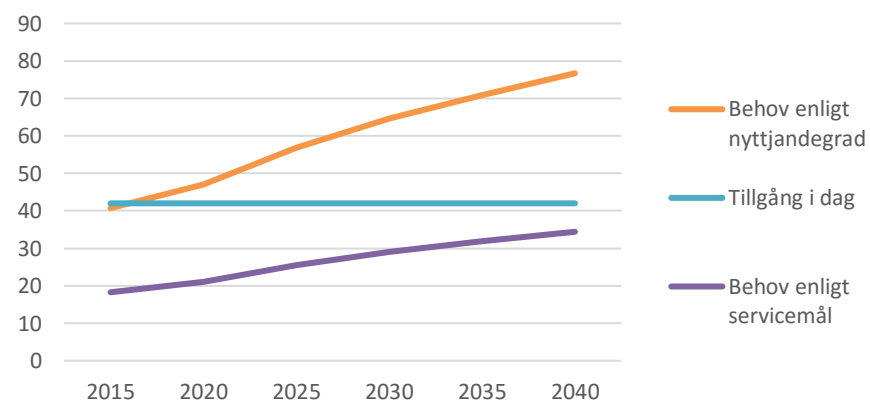
Prognos ESB enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

Prognos INSTITUTION enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

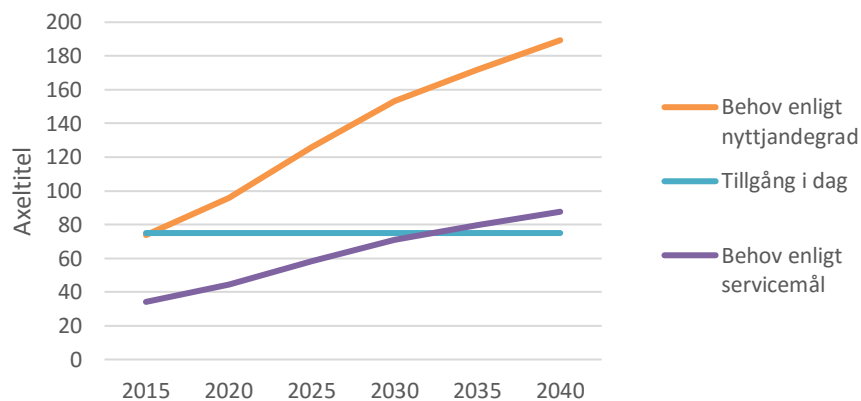
Södra Åland – framtidsprognos

Befolkningsprognos Åland 75+					
År	Hela Åland	Norra	Södra	Mariehamn	Skärgården
2015	2531	609	621	1058	243
2020	3049	703	807	1262	277
2025	3850	850	1058	1604	338
2030	4538	967	1288	1882	401
2035	4966	1061	1447	2016	442
2040	5344	1147	1593	2136	468

Södra Åland				
Landskapsregeringens servicemål		Fördelning i dag		
Antal institution	19	3,0 %	33	5,2 %
Antal ESB	35	5,5 %	75	11,9 %

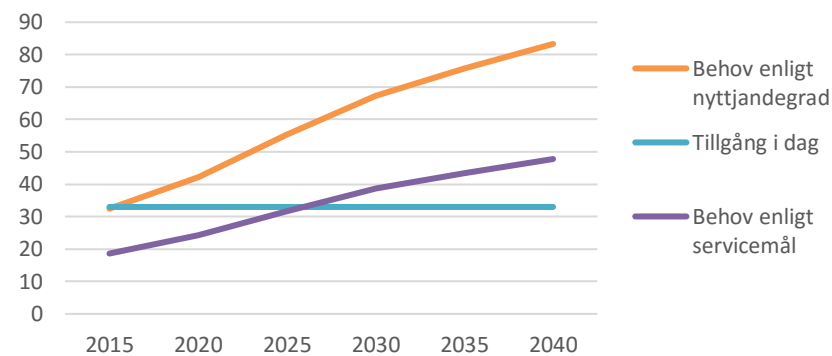
Prognos ESB enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

Prognos INSTITUTION enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

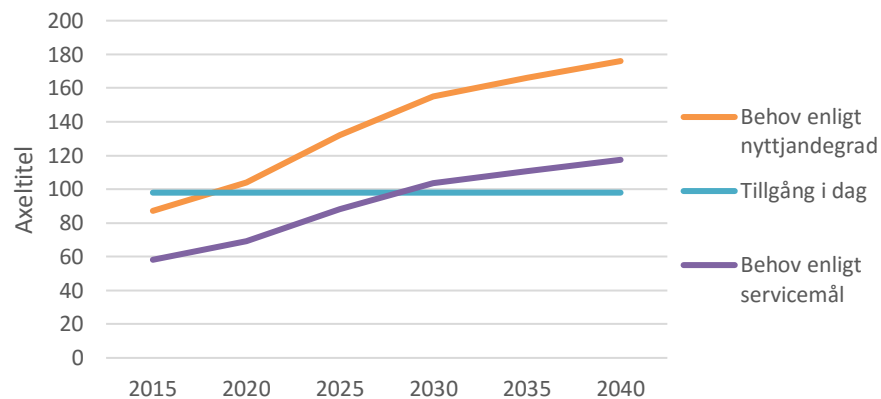
Mariehamn – framtidsprognos

Befolkningsprognos Åland 75+					
År	Hela Åland	Norra	Södra	Mariehamn	Skärgården
2015	2531	609	621	1058	243
2020	3049	703	807	1262	277
2025	3850	850	1058	1604	338
2030	4538	967	1288	1882	401
2035	4966	1061	1447	2016	442
2040	5344	1147	1593	2136	468

Mariehamn					
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag		
Antal institution	33	3,0 %	52	4,4 %	
Antal ESB	60	5,5 %	98	8,2 %	

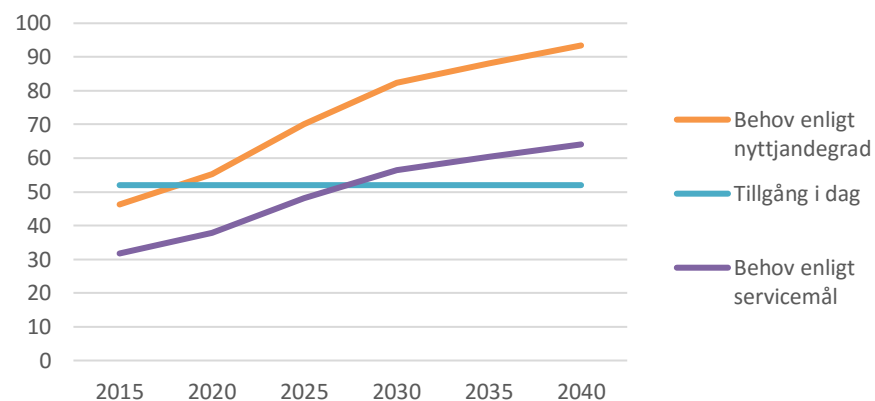
Prognos ESB enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

Prognos INSTITUTION enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

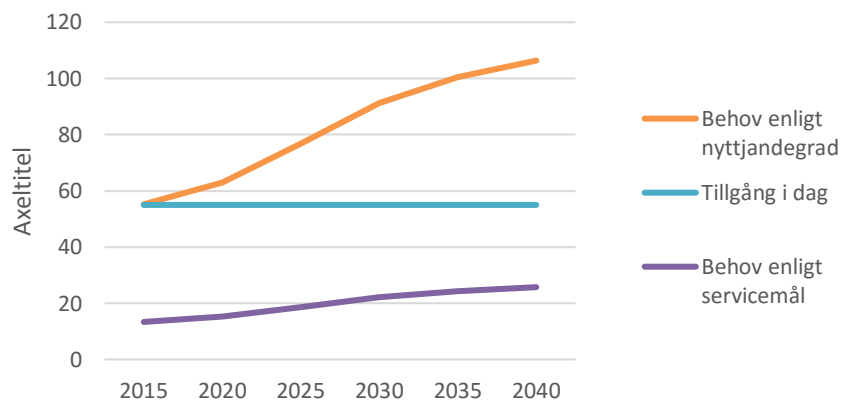
Skärgården – framtidsprognos

Befolkningsprognos Åland 75+					
År	Hela Åland	Norra	Södra	Mariehamn	Skärgården
2015	2531	609	621	1058	243
2020	3049	703	807	1262	277
2025	3850	850	1058	1604	338
2030	4538	967	1288	1882	401
2035	4966	1061	1447	2016	442
2040	5344	1147	1593	2136	468

Skärgården					
Landskapsregeringens servicemål			Fördelning i dag		
Antal institution	7	3,0 %	5	2,1 %	
Antal ESB	13	5,5 %	55	22,7 %	

Prognos ESB enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

Prognos INSTITUTION enligt dagens nyttjandegrad, demografisk utveckling 75+ och tillgängliga platser

(ESB 5-6 %; Institution 3 %; information hämtad från ÅSUB:s befolkningsprognos 2016 samt kommunernas äldreomsorg)

